

BAGDAL ZOLTÁN

MONOLIT

*„Kegyetlenség leírni bármit,
mert mindenben magukra ismernek,
és a forrásaim fel fognak ismerni
magukra ismernek és rám haragusznak,
mert tőlük származom.”*

Cserne Klára

„Embereket fényképezni annyi, mint erőszakot követni el ellenük, hiszen a fényképezés úgy látja őket, ahogy ők sose látják önmagukat, s olyasmit tud meg róluk, amit ők nem tudhatnak; a fénykép az embert tárggyá minősíti át, s ez a tárgy jelképesen birtokba vehető.”

Susan Sontag

ilyen verset nem lenne szabad írni
mert valakit fényképezni erőszak
mert bárkiről írni annyit tesz
mint erőszakot elkövetni ellene
én nem szeretnék erőszakosnak mutatkozni
mivel egy rendes egyetemista nem erőszakos
én nagyon szeretnék rendes egyetemista lenni
igen engem is lecsiszolt megszépített a súly
a durva értelmetlen sziklát
ami voltam formás obszidiánná
csiszolta a rendszer mindenkinek ajánlom
a rendszert ahol minden ki van találva
fel van építve csak ezt-azt le kell
csiszolni hogy átférj a lyukain de

megéri esküszöm megéri esküszöm
most már pontosan tudom hogy hülye címeket
és túl sok mottót sem lehet adni minden versnek

*

anyám és apám jófejek
ezért amikor beiratkozom
anyám és apám elkísér az egyetemre
anyám mezőgazdasági mérnök
apám műszaktanár
feledékeny vagyok tehát újra
és újra elfelejtem hogy
nem írok
nem költők
nem színészek
nem festők
nem jogászok
nem orvosok
nem diplomatak
nem államtitkárok
a nagyszüleim sem azok
miért jönnének akkor velem
ha pesten ismernék őket
biztos felvinnének
de nem miattuk
nem óriás-sakkbábukkal csakis
tehetséggel tanulásommal és kitartásommal
játszom ezt a játszmát

*

egy barackon átlónek ágyúval
közben én egy jégcsapretket szorítok

belebújok az ágyúba
elképelem a barackot
elfelejtem a jégcsapretket
összeszorítom
megkapaszkodom
itt az ártatlanság vélelme
előttem van az ártatlanság vélelme
belelövök és addig lövök bele
amíg golyó van

*

igen néha elképelem hogy anyám
egyik vagy másik barátnője az egyetem rektora
vagy legalább a tanszékvezető
igen néha elképelem azt a valóságot
ahol mindvégig pesten éltünk és apám
az egyetemen takarít aztán
családi örökségként én is az egyetemen takarítok
majdnem azt írtam tanítok
nem káromkodom

*

MONOLIT kell vagy felejtenem
és súlyod bírom akkorára
MONOLIT vagy megsugorodom MONOLIT a
nem bocsájtanom
azzá kell pont elengedlek
egy vagy MONOLIT vagy eltettelek mint
vagy MONOLIT kiférek
MONOLIT alólad én és

*

anyám színész apám színész
én színész leszek
apám festő anyám festő
nekem festőnek kellennem
anyám író apám író
én író leszek
öregapám lehetett volna író
az is volt
én is az leszek
soha egy pillanatig sem az ő
sikereik miatt néznek rám
úgy mint a szemellenzős lovak
soha nem az ő sikereiken keresztül látnak engem
majd azt mondom szegény én
én szegény én szegény én
ó milyen megugorhatatlan elvárásoknak kell megfeleljek?
a családi és közösségi magasztalás valójában
igen nehéz rettenetesen nehéz
össze lehet rogygni a súlya alatt

*

virrasztást tervezni hajnali ötig
indokolatlan kedvesség
a boltívek pánikrohamot kapnak
a diadalívek iróniáján
ennyi idő után csak nevetni lehet
közelükben bármit el lehetett hallgatni
közelükben bármiről lehetett volna vallani
feküdtél a fűben mozdulatlanul
föléd tornyosultam mint egy diadalív
nem szívsz többet ezért anyáskodsz
én se akkor én se
mintha bármivel tartoznék

közelre szólnál de messzire kiáltasz
mindenki tudta már kivéve én mit táplálsz
a MONOLITon kívül ami összenyom

*

azzá kell vagy alólad egy MONOLIT
mint súlyod akkorára kiférek
elbírom vagy zsugorodom
vagy meg MONOLIT vagy MONOLIT és pont vagy
felejtetem én a és MONOLIT bocsájtanom kell MONOLIT
elengedlek nem MONOLIT tettelek

*

ez előtt kamerákkal
szerettem volna látni mi történt köztetek
ki bántott kit mikor
mindent egyesével és pontosan
akartam listázni eddig
ha nekem nem szóltál
ha nekem senki nem szólt
hogyan lehet valakivel
aki az enyém körbeplakátolni
minden zugát az aszályos bácskának
hogyan nyomhat össze
valami amiről nem tudtam
hogyan nyomhat össze
valami ami nem biztos hogy megtörtént
amiről nem tudok még mindig semmit

*

ez nem nepotizmus
ha ennyien mondják
hogymehetséges vagyok
tehetségesnek kell lennem
mindegyikük őszintén mondja
már csak törtetőnek kell lennem
mivel ennyien mondják
hogymehetséges vagyok
könnyű így törtetni

*

egy barackon átlónek ágyúval
közben én egy jégcsapretket szorítok
belebújok az ágyúba
elképezem a barackot
elfelejtem a jégcsapretket
összeszorítom megkapaszodom
itt az ártatlanság vélelme
előttem van az ártatlanság vélelme
belelövök addig lövök bele
amíg golyó van az ágyúhoz
amíg van golyó

*

MONOLIT felejtenem súlyod és
én tettelek vagy bocsájtanom
bírom kell el zsuorodom MONOLIT és
pont MONOLIT meg azzá egy
mint vagy kell MONOLIT
kiférek vagy vagy vagy elengedlek nem
MONOLIT alólad akkorára MONOLIT

*

nem következik semmi a forrongásból
a tizedik leültetésből sem
addig nyom míg meg nem örülök
míg el nem kezdek jogászokon orvosokon fantáziálni
míg el nem kezdek hazugságvizsgálókon
állami szerveken fantáziálni
de tudom nincs következmény
nincs mit vizsgálni nincs mit megoldani
ismerősök tekintete ül a hátamon
mikor azt magyarázom
nem tudok semmit nekem ehhez
sok közöm nincs ez az ő dolguk

*

monolit vagy nem bírom el a súlyod
monolit vagy és én tettelek azzá
monolit vagy meg kell bocsájtanom
monolit vagy felejtennem kell
monolit vagy
akkorára zsugorodom
mint egy pont és kiférek alólad
MONOLIT elengedlek.